

สหรัฐฯ เก็บภาษีนำเข้าเหล็กและอะลูมิเนียม ... จุดประเด็นมาตรการกีดกันการค้าโลกเข้มข้น

▶ ประเด็นสำคัญ

- มาตรการกีดกันทางการค้าล่าสุดที่สหรัฐฯ เตรียมประกาศออกมา โดยการเก็บภาษีนำเข้า (Safeguard) กับสินค้าเหล็กและอะลูมิเนียมเป็นร้อยละ 25 และร้อยละ 10 ตามลำดับ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า **ส่งผลกระทบต่อไทย** จำกัตกอยู่ในกลุ่มวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์เหล็กแปรรูปขั้นต้น เช่น ท่อเหล็ก แผ่นเหล็ก ลวดเหล็ก แผ่นอะลูมิเนียม ส่วนผลิตภัณฑ์แปรรูปที่ใช้เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคอย่างของใช้ในครัวเรือนไม่น่าอยู่ในขอบข่ายของ Safeguard ขณะที่**ผลกระทบทางอ้อม**หากการนำเข้าของสหรัฐฯ ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้สินค้ากลุ่มดังกล่าวล้นตลาด ส่งผลกระทบต่อมายังราคาสินค้าปรับตัวลดลง อานิสงส์ต่อการนำเข้าวัตถุดิบต้นน้ำและกลางน้ำเพื่อผลิตสินค้าขั้นปลายน้ำของไทยได้ประโยชน์ แต่สำหรับสินค้าเหล็กและอะลูมิเนียมขั้นกลางที่มีราคาต่ำลงอาจกลายเป็นคู่แข่งการส่งออกของไทยในตลาดโลกที่ต้องเฝ้าระวัง นอกจากนี้ ในระยะข้างหน้าสหรัฐฯ อาจใช้มาตรการเดียวกันนี้กับสินค้าคู่แข่งแข็งและปลาแซ่แข็ง ซึ่งหากเกิดขึ้นจริงจะส่งผลกระทบเป็นวงกว้างต่อธุรกิจไทยมากขึ้นกว่าการที่สหรัฐฯ ใช้มาตรการ AD/CVD กับไทยและเวียดนามอยู่ในเวลานี้
- อย่างไรก็ดี ยังต้องติดตามมาตรการตอบโต้ทางการค้าของนานาประเทศที่มีต่อสหรัฐฯ ทั้งจากแคนาดา เกาหลีใต้ ยุโรปและจีน ซึ่งอาจส่งผลบิดเบือนการค้าโลกและอาจส่งผลกระทบต่อไทยในหลายแง่มุม เพราะอาจเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายของธุรกิจไทยในระยะข้างหน้า

มาตรการกีดกันทางการค้าของสหรัฐฯ ยังคงประกาศออกมาอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มว่าจะทวีความตึงเครียดต่อการค้าโลกมากขึ้นตลอดปี โดยมาตรการล่าสุดนายโดนัลด์ ทรัมป์ ประธานาธิบดีสหรัฐฯ เตรียมประกาศเก็บภาษีนำเข้าเหล็กและอะลูมิเนียมจากคู่ค้าทุกประเทศ (Safeguard) ที่ร้อยละ 25 และร้อยละ 10 ตามลำดับ แม้จะยังไม่ได้เปิดเผยรายละเอียดที่ชัดเจนว่าจะเรียกเก็บภาษีนำเข้าเหล็กและอะลูมิเนียมประเภทใดบ้าง และเป็นระยะเวลาานเท่าใด แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าเส้นทางการทำการค้ากับสหรัฐฯ จะไม่ราบรื่นอีกต่อไป ดังนี้

- **ผลกระทบต่อไทย**จากการเก็บภาษีของสหรัฐฯ น่าจะจำกัตกอยู่ในกลุ่มวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์เหล็กแปรรูปขั้นต้น เช่น ท่อเหล็ก แผ่นเหล็ก ลวดเหล็กแรงดึงสูง แผ่นอะลูมิเนียม ส่วนผลิตภัณฑ์แปรรูปที่ใช้เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคไม่น่าอยู่ในขอบข่ายของ Safeguard อาทิ ใ้ตะเหล็ก และเครื่องใช้ในครัวเรือนที่เป็นเหล็ก เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันไทยส่งออกป้สหรัฐฯ ในสินค้าเหล็ก เหล็กกล้า ผลิตภัณฑ์จากเหล็ก อะลูมิเนียมและของ

ทำด้วยอะลูมิเนียมรวมทั้งสิ้นมีมูลค่า 1 พันล้านดอลลาร์ คิดเป็นร้อยละ 14.7 ของการส่งออกสินค้าไทยในกลุ่มนี้ไปยังตลาดโลก โดยต้องยอมรับว่าไทยพึ่งพาการส่งออกไปตลาดสหรัฐฯ เป็นลำดับต้นๆ

การส่งออกสินค้าในกลุ่มเหล็กและอะลูมิเนียมของไทย*

การส่งออกสินค้าไทยไปสหรัฐฯ ปี 2560			อันดับการส่งออกของไทยไปยังตลาดต่างๆ (สัดส่วนการส่งออก)
สินค้า	มูลค่า (ล้านดอลลาร์)	สัดส่วนการพึ่งพาสหรัฐฯ ต่อการส่งออก ทั้งหมดของไทย (%)	
เหล็กและเหล็กกล้า	152.9	11.2	1. สหรัฐฯ (11.2%) 2. เกาหลีใต้ (10.3%) 3. อินเดีย (8.0 %)
ผลิตภัณฑ์เหล็ก	674.8	15.5	1. สหรัฐฯ (15.5%) 2. ญี่ปุ่น (12.4%) 3. จีน (7.7%)
อะลูมิเนียม	225.1	14.5	1. ญี่ปุ่น (26.4%) 2. สหรัฐฯ (14.5%) 3. เกาหลีใต้ (10%)
รวม 3 รายการ	1,052.8	14.5	
รวมการส่งออกทั้งหมดของ ไทยไปสหรัฐฯ	26,536	11.2	1. จีน (12.4%) 2. สหรัฐฯ (11.2%) 3. EU (10.0%)

หมายเหตุ: * เหล็กและเหล็กกล้า (HS 72) ผลิตภัณฑ์เหล็ก (HS 73) และอะลูมิเนียม (HS 76) ในจำนวนนี้มีสินค้าเครื่องใช้ในครัวเรือนรวมอยู่ด้วย
ที่มา: กระทรวงพาณิชย์ โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

● **ผลทางอ้อมจากการกีดกันการนำเข้าของสหรัฐฯ จะทำให้สินค้ากลุ่มเหล็กและอะลูมิเนียมล้นตลาด ส่งผลสืบเนื่องมายังราคาสินค้าในกลุ่มนี้ปรับตัวลดลง** โดยส่งผลกระทบต่อธุรกิจไทย 2 ด้าน คือ **ไทยได้อานิสงส์** จากนำเข้าวัตถุดิบในราคาต่ำลงสำหรับการผลิตสินค้าขึ้นปลายน้ำ โดยธุรกิจที่ได้ประโยชน์ ได้แก่ การผลิตยานยนต์ การก่อสร้าง อากาศยาน รวมทั้งการผลิตอาหารกระป๋องที่ใช้อะลูมิเนียมในการผลิต แต่ในขณะเดียวกันสินค้าเหล็กและอะลูมิเนียมชั้นกลางน้ำที่มีราคาต่ำลงก็อาจกลายมาเป็นคู่แข่งกับสินค้าไทยที่ส่งออกไปในตลาดโลกได้เช่นกัน ซึ่งผู้ประกอบการไทยอาจถูกสินค้าจากแคนาดา เกาหลีใต้ และจีนเข้ามาชิงพื้นที่ตลาดของไทยที่ยังคงต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ ไทยพึ่งพาการนำเข้าเหล็กและอะลูมิเนียมจากต่างประเทศมีมูลค่าประมาณ 20.97 พันล้านดอลลาร์ คิดเป็นร้อยละ 9.4 ของการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของไทยในปี 2560

นอกจากนี้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า ในระยะข้างหน้ามีความเป็นไปได้ที่สหรัฐฯ จะยังเดินหน้าใช้มาตรการกีดกันทางการค้าอย่างเข้มข้น โดยเฉพาะการใช้มาตรการ Safeguard ที่มีผลกีดกันสินค้าจากทุกประเทศ โดยไม่ขัดต่อ WTO และให้ผลกระทบที่รุนแรงและครอบคลุมกว่าการใช้มาตรการ AD/CVD ทั้งนี้ สินค้าคู่แข่งที่แข็งแกร่งเป็นกลุ่มเสี่ยงที่สหรัฐฯ อาจนำมามาตรการ Safeguard มาบังคับใช้ เพื่อสนับสนุนธุรกิจการผลิตสินค้าอาหารทะเลในสหรัฐฯ ให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้นและเอื้อประโยชน์สร้างการจ้างงานในประเทศ ซึ่งถ้าหากเกิดการใช้มาตรการ Safeguard ขึ้นจริง คงมีธุรกิจไทยที่เกี่ยวข้องได้รับผลกระทบไม่น้อย ดังนั้น **ธุรกิจไทยที่มีสหรัฐฯ เป็นตลาดเป้าหมายควรมีแผนกระจายความเสี่ยงโดยแสวงหาตลาดใหม่อย่างจริงจัง เพราะมาตรการที่สหรัฐฯ นำมาใช้ในขณะนี้นับว่าเป็นการกีดกันทางการค้าอย่างครอบคลุมรอบด้าน เป็นการยากที่จะพึ่งพาการส่งออกไปยังสหรัฐฯ เพียงตลาดเดียว**

ทั้งนี้ ในเบื้องต้นมีหลายประเทศได้เตรียมออกมามาตอบโต้สหรัฐฯ โดยแคนาดาและจีนที่มีแผนขึ้นภาษีนำเข้าถั่วเหลือง รวมทั้งเกาหลีใต้และยุโรปที่มีแนวโน้มจะขึ้นภาษีนำเข้าสินค้าจากสหรัฐฯ เช่นเดียวกัน ซึ่งข้อพิพาททางการค้าที่มีแนวโน้มขยายขอบเขตไปครอบคลุมหลายเศรษฐกิจหลักในโลกและหลายหมวดสินค้า จะทำให้ในที่สุดแล้วโครงสร้างการผลิต การค้า และราคาสินค้าต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในตลาดโลกได้รับผลกระทบและมีความซับซ้อน

มากขึ้น ประเด็นดังกล่าว จะส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมและการค้าของสินค้าไทยอย่างยากจะหลีกเลี่ยง ขึ้นอยู่กับว่าสถานะของไทยว่าเป็นผู้ขายหรือผู้ซื้อสินค้าดังกล่าวในเวทีโลก

โดยสรุป นับตั้งแต่เข้าสู่ปี 2561 สหรัฐฯ เดินหน้ากดดันการค้ากับต่างประเทศเข้มข้นขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งมาตรการในครั้งนี้เสมือนเป็นการเปิดฉากสงครามกีดกันทางการค้ากับนานาประเทศ สถานการณ์นี้ ตอกย้ำว่าหนทางข้างหน้าของเส้นทางการค้าโลกยังคงมุ่งปกป้องผลประโยชน์ของตัวเองเป็นหลัก และโลกกำลังเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคการค้าในรูปแบบของทรมป์ คือ “การค้าอย่างเสรี เป็นธรรม และต่างตอบแทน (Free, Fair and Reciprocal Trade)” และ “อเมริกาต้องมาก่อน (America First)”

Disclaimer

รายงานวิจัยฉบับนี้จัดทำเพื่อเผยแพร่ทั่วไป โดยจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ แต่บริษัทฯ มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ หรือความสมบูรณ์เพื่อใช้ในการค้าหรือประโยชน์อื่นใด บริษัทฯ อาจมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทั้งนี้ผู้ใช้ข้อมูลต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้ข้อมูลต่างๆ ด้วยวิจารณญาณของตนเองและรับผิดชอบในความเสียหายทั้งสิ้น บริษัทฯ จะไม่รับผิดชอบต่อผู้หรือบุคคลใดในความเสียหายใดจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลในรายงานฉบับนี้จึงไม่ถือเป็นการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในการตัดสินใจทางธุรกิจ แต่อย่างใดทั้งสิ้น